

ถอดบทเรียนสิงคโปร์ สู่การพัฒนาด้านสิ่งแวดล้อมของประเทศไทย

วจิวิโรบล แสงสว่าง

นักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการ

สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ส่วนที่ 1 สิงคโปร์มีดีอย่างไร?

การฝึกอบรมหลักสูตรการพัฒนาขีดความสามารถของข้าราชการผู้มีผลสัมฤทธิ์สูง (HiPPS Capability Development Program) รุ่นที่ 13 ระหว่างวันที่ 5 – 9 มีนาคม 2561 ณ Nanyang Technological University สาธารณรัฐสิงคโปร์ ภายใต้หัวข้อ “Security” จากการเข้ารับการอบรมดังกล่าว ทำให้ได้รับความรู้และประสบการณ์ในการพัฒนาประเทศของสิงคโปร์ในมุมมองที่มีความหลากหลาย ทั้งมิติในด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม สิงคโปร์เป็นประเทศที่มีขนาดเล็ก แต่เหตุใดสิงคโปร์จึงมีความกล้าที่จะท้าทายตนเอง ในการตั้งวิสัยทัศน์ เพื่อจะก้าวไปสู่ “Smart Nation” คำว่า Smart Nation ในรูปแบบของสิงคโปร์ คือ ทำให้เกิด 3 ส่วนสำคัญร่วมกัน คือ Smart Government + Smart Business + Smart Citizens ซึ่งสิงคโปร์ให้ความสำคัญกับพลเมืองของประเทศในการเข้าถึงปัจจัยพื้นฐานที่รัฐบาลต้องมอบให้แก่ประชาชนโดยใช้นโยบาย “ประชาชนทุกคนต้องมีบ้าน” และอำนวยความสะดวกในการ

เดินทางซึ่งต้องมีระบบการคมนาคมขนส่งที่สะดวก สบายและเข้าถึงได้ง่าย เป็นต้น

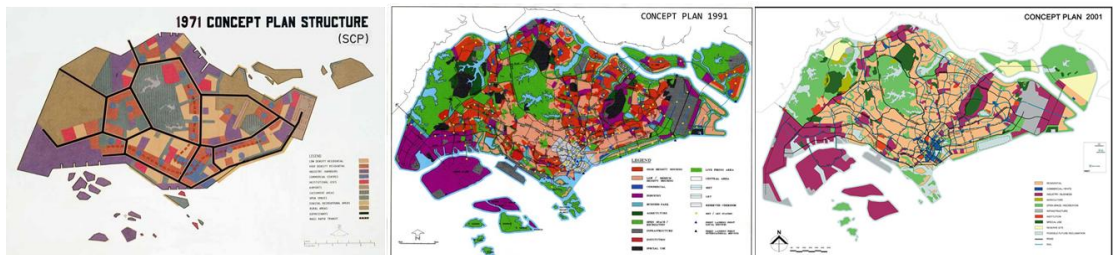
สิ่งสำคัญที่ได้เรียนรู้จากสิงคโปร์ คือ ความใส่ใจในทุกรายละเอียดจากภาครัฐสู่ประชาชน ทำให้เกิดความเชื่อมั่นระหว่างภาครัฐและประชาชน ประชาชนอยากเข้ามามีส่วนร่วมในทุกกระบวนการพัฒนาของประเทศ รู้สึกถึงความเป็นเจ้าของประเทศ ร่วมกันอย่างแท้จริง ในมิติที่เกี่ยวข้องกับด้านสิ่งแวดล้อม สิงคโปร์มีการวางแผนพัฒนาประเทศ (Master Plan) ในระยะยาว 10 ปี โดยเป็นการทำงานแบบบูรณาการของทุกกระทรวงในการร่วมกันวางผังเมืองของประเทศ ร่วมกันออกความคิดเห็น การยอมรับใน Master Plan และทุกกระทรวงทำหน้าที่ของตนเองอย่างเต็มที่ในการทำให้ Master Plan สำเร็จเป็นรูปธรรม สำหรับ Master Plan ของสิงคโปร์ จะมีการทบทวนและวางผังเมืองใหม่ (Urban Redevelopment) ทุก 10 ปี จึงทำให้สิงคโปร์เป็นประเทศที่มีทิศทางในการพัฒนาเมืองที่ชัดเจน ดังรูปที่ 1 นอกจากนี้ สิงคโปร์มีแผนที่จะพัฒนาประเทศ

โดยมุ่งไปสู่ Eco town ภายใต้แนวคิดที่ว่า “From Garden City To ... City in a Garden” ซึ่งขณะนี้ได้เริ่มมีแผนการดำเนินการที่เมือง Tengah โดยจะทำให้ที่เมืองนี้กลายเป็น “Forest Town” และเป็นปอดที่สำคัญให้กับประเทศต่อไป

รูปที่ 1 แสดงแผนการพัฒนาประเทศของสิงคโปร์ ปี ค.ศ. 1971 ค.ศ. 1991 และ ค.ศ. 2001 ตามลำดับ

อย่างที่กล่าวข้างต้นว่า Master Plan ของสิงคโปร์ มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องโดยตลอด และทุก ๆ 10 ปีรัฐบาลจะเริ่มขั้นตอนในการพิจารณาทบทวนความเหมาะสมของผังเมือง ทุกมิติที่ได้ดำเนินการไปแล้ว เช่น เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม พร้อมทั้ง

สูงสุด ตอบสนองต่อความต้องการพื้นฐานของประชาชนในทุกด้าน รวมถึง ต้องคำนึงถึงการพัฒนาประเทศในหลายมิติร่วมด้วย ทั้งนี้ สิงคโปร์ได้วางแผนการดำเนินการที่สำคัญ คือ การถมทะเล (Land Reclamation) เพื่อเพิ่มขนาดพื้นที่ประเทศ ตั้งแต่ปี ค.ศ. 1880 เป็นต้นมา ซึ่งแน่นอนว่าในด้านสิ่งแวดล้อม การถมทะเลของสิงคโปร์จะต้องดำเนินการตามหลักวิชาการอย่างเข้มงวด เพื่อไม่ให้เกิดการเพิ่มขึ้นของระดับน้ำทะเล (sea level) เพราะปัจจุบันสิงคโปร์ก็ประสบปัญหา ระดับน้ำทะเลเพิ่มขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (climate change) และส่งผลกระทบต่อพื้นที่บริเวณชายฝั่งทะเลของประเทศเช่นกัน

แจ้งให้ประชาชนทราบถึงรายละเอียดของการจัดทำ Master Plan ในทุกขั้นตอน ซึ่งหน่วยงานหลักที่รับผิดชอบเรื่องนี้ คือ Urban Redevelopment Authority (URA) ที่ผ่านมา ด้วยข้อจำกัดของ “ขนาดพื้นที่ประเทศ” ของสิงคโปร์ ทำให้สิงคโปร์ต้องมีการวางผังเมืองด้วยความรอบคอบและใช้ทุกตารางนิ้วของพื้นที่ประเทศให้เกิดประโยชน์

สำหรับปัจจุบัน สิงคโปร์มีแผนการดำเนินงานที่จะพัฒนาประเทศในอีก 10-15 ปีข้างหน้า โดยเฉพาะด้านทิศตะวันตกของประเทศ ที่ปัจจุบันมีการถมทะเลเพื่อขยายพื้นที่ดังกล่าวเป็นเขตอุตสาหกรรม โดยจากรูปที่ 2 จะเห็นว่า พื้นที่สีม่วงด้านฝั่งตะวันตกของสิงคโปร์ได้ถูกกำหนดให้เป็นพื้นที่เขตอุตสาหกรรม (Industrial estate) ประกอบด้วย

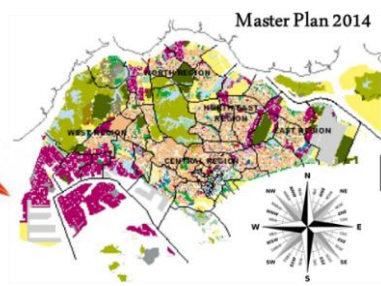
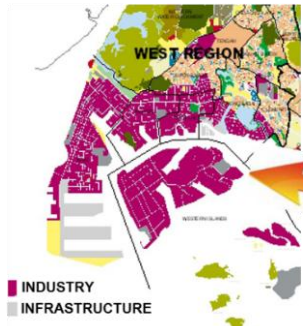
พื้นที่หลัก คือ เมือง Boon Lay เมือง Pioneer เมือง Tuas และเมือง Jurong (Jurong island) จากการศึกษาดูงานและสอบถามเจ้าหน้าที่ผู้บรรยายจากหน่วยงาน UAR พบว่า พื้นที่ด้านตะวันตกที่เป็นสีม่วงจะอนุญาตให้พัฒนาโครงการที่เป็นอุตสาหกรรมหนักเป็นหลัก ดังจะเห็นว่า พื้นที่ด้านตะวันตกได้ถูกวางผังเมืองให้ห่างจากพื้นที่ชุมชน และถูกออกแบบให้มีพื้นที่สีเขียวเป็นตัวกลางระหว่างเขตอุตสาหกรรมและเขตชุมชน แต่จากแผนผังยังพบว่า มีสีม่วงซึ่งหมายถึงพื้นที่อุตสาหกรรมกระจายอยู่ทั่วประเทศ ซึ่งคำตอบที่ได้รับ คือ พื้นที่ในส่วนอื่นของประเทศจะอนุญาตเฉพาะอุตสาหกรรมเบาและมีขนาดเล็ก ซึ่งแน่นอนว่าทุกการพัฒนาโครงการสำคัญในพื้นที่ดังกล่าว ได้รวมขั้นตอนของการมี

ส่วนร่วมของประชาชนเอาไว้ด้วยแล้วเช่นกัน สำหรับการจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม

(Environmental Impact Assessment: EIA) เจ้าหน้าที่ผู้บรรยายได้ให้ข้อมูลว่า มีการศึกษาและจัดทำตั้งแต่ในระดับ Master Plan โดยรัฐบาลจะเป็นผู้รับผิดชอบและตัดสินใจว่าโครงการใดต้องจัดทำรายงาน

รวมถึง กระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน ก็จะถูกดำเนินการตั้งแต่ในระดับ Master Plan เช่นกัน

นอกจากนี้ สิ่งที่น่าสนใจ คือ พื้นที่ของเมือง Jurong ได้ถูกออกแบบให้เป็นพื้นที่อุตสาหกรรมทั้งเกาะ (Jurong Industrial Park) โดยเป็นเมืองท่าอุตสาหกรรมที่สำคัญของสิงคโปร์ในปัจจุบัน จุดเด่นของท่าเทียบเรือบริเวณแนวชายฝั่งทะเลทั้งหมดของสิงคโปร์ คือ สามารถรองรับเรือขนส่งสินค้าได้ประมาณ 600 ลำตลอดเวลา จากการศึกษาสอบถามเจ้าหน้าที่ผู้บรรยาย พบว่า ใน Master Plan 2014 สิงคโปร์ไม่มีนโยบายที่จะถมทะเลเพื่อรวมพื้นที่ของเกาะ Jurong เข้ากับเกาะผืนแผ่นดินใหญ่ของประเทศ เนื่องจากสิงคโปร์ต้องการพื้นที่หน้าท่าเพื่อใช้รองรับเรือขนส่งสินค้า ซึ่ง

อย่างที่กล่าวข้างต้นว่า เมือง Jurong ถือเป็นเมืองท่าอุตสาหกรรมที่สำคัญและทำรายได้ให้กับประเทศเป็นอย่างมาก

รูปที่ 2 Master Plan 2014 ซึ่งแสดงแผนการ
พัฒนาเขตอุตสาหกรรมในฝั่งตะวันตกของสิงคโปร์

ในมิติด้านเศรษฐกิจของสิงคโปร์
ที่กำหนดให้พื้นที่ฝั่งตะวันตกที่พัฒนาเป็นเขต
อุตสาหกรรม ถือเป็น การวางแผนในระดับ
Master Plan ที่น่าศึกษาและเรียนรู้เป็น
อย่างมาก เพราะนอกจากในมิติดังกล่าวแล้ว
หากจะมองภาพองค์รวมไปถึงมิติด้านสังคม
และสิ่งแวดล้อม จะพบว่า การวางผังเมืองใน
ระดับ Master Plan ได้ใส่รายละเอียดของ
มิติด้านสังคมและมิติด้านสิ่งแวดล้อมเข้าไป
ร่วมด้วยในทุกระดับ ดังนี้

Planning for Singapore's future

six key focuses in Master Plan 2014

รูปที่ 3 ปัจจัยหลักในการจัดทำ Master
Plan 2014 ของสิงคโปร์

- มิติด้านสังคม การวางผังเมืองได้
คำนึงถึงคุณภาพชีวิตของประชาชนเป็นหลัก
เน้นให้ทุกเมืองสามารถเดินทางระหว่างกันได้
อย่างง่ายดายและคำนึงถึงความปลอดภัยใน
การเดินทางของประชาชนมากที่สุด รัฐบาล
ออกแบบโครงสร้างพื้นฐานเพื่อเชื่อมทุกเมือง
เข้าด้วยกัน โดยใช้รถไฟฟ้า และรถโดยสารณะ
นอกจากนี้ การวางโครงสร้างพื้นฐานด้าน

คมนาคม ยังคำนึงถึงการเชื่อมเส้นทางขนส่ง
สินค้าจากพื้นที่อุตสาหกรรมฝั่งตะวันตก
ให้สามารถขนถ่ายสินค้าไปยังพื้นที่ส่วนอื่น ๆ
ของประเทศได้อย่างรวดเร็ว การเน้นให้ทุก
ภาคของประเทศสามารถเชื่อมเข้ากับโลกง่าย
ขึ้น เช่น ภาคเหนือเป็น Digital District/
Gateway to Iskandar ภาคตะวันออกเป็น
Airport Expansion ภาคตะวันตกเป็น
Tuas Port/ High Speed Rail to Malaysia
และภาคกลางเป็น Financial Hub รวมทั้ง
คำนึงถึงเรื่องที่สำคัญที่สุด คือ การจัดพื้นที่
อยู่อาศัยหรือบ้านให้กับประชาชนทุกคนใน
ประเทศ และที่อยู่อาศัยจะต้องไม่ไกลจาก
สถานที่ทำงานมากนัก ต้องเดินทางง่ายใช้
เวลาไม่มาก เพื่อให้ประชาชนทุกคนในประเทศมี
ความสุขอย่างแท้จริง

- มิติด้านสิ่งแวดล้อม สิงคโปร์มี
วิสัยทัศน์ที่แน่วแน่ ในการที่จะทำให้ประเทศ
ก้าวไปสู่ Eco town ดังนั้น สิ่งแวดล้อมถือเป็น
หัวใจสำคัญไม่น้อยไปกว่ามิติอื่นๆ เพราะ
หากพิจารณา Master Plan ให้ลึกลงไป
รายละเอียด จะพบว่า ที่ผ่านมามาสิงคโปร์ให้
ความสำคัญกับเรื่องสิ่งแวดล้อมค่อนข้างมาก
เช่น การกำหนดพื้นที่สีเขียวและพื้นที่พักผ่อนของ
ประชาชนให้เหมาะสมกับจำนวนประชากรที่
อาศัยอยู่ในทุก Housing Development
Board (HDB) การกำหนดให้ก่อสร้างอาคาร
สูงบริเวณริมชายฝั่งทะเลโดยไล่ลำดับความ

สูงต่ำของตัวอาคาร เพื่อให้เกิดการถ่ายเทของอากาศและมีช่องลมที่เหมาะสมสำหรับทุกอาคาร เป็นต้น และยิ่งไปกว่านั้น เมื่อพิจารณา Master Plan 2014 ที่สิงคโปร์กำลังใช้เป็นเข็มทิศหลักในการพัฒนาประเทศ ดังรูปที่ 3 จะเห็นว่า มิติสิ่งแวดล้อมได้ถูกเชื่อมโยงเข้ากับมิติอื่นๆ อย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ เช่น สิงคโปร์มีแผนที่จะพัฒนาเมือง Tengah ให้เป็น HDB แห่งแรกที่กลายเป็น Forest town รวมถึงมีแผนในการเชื่อมผืนป่า (Forest corridor) ของเมือง Tengah ให้ทั่วถึงกันทั้งเมืองอีกด้วย นอกจากนี้ ในภาพรวมของประเทศสิงคโปร์มีแผนจะเชื่อมสวนสาธารณะทั้งประเทศเข้าด้วยกันในปี ค.ศ. 2030 เป็นระยะทางรวม 360 กิโลเมตร เป็นต้น

นอกจากมิติเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมแล้ว สิ่งที่ทำให้สิงคโปร์เป็นประเทศที่พัฒนาอย่างรวดเร็วคงหนีไม่พ้นเรื่องของพลเมืองสิงคโปร์หรือประชาชนทุกคนในสิงคโปร์นั่นเอง เพราะนโยบายที่สำคัญของรัฐบาลจะสำเร็จเห็นผลเป็นรูปธรรมไม่ได้หากขาดความร่วมมือร่วมใจของประชาชนทุกคนในประเทศ นอกจากนี้ เจ้าหน้าที่รัฐของสิงคโปร์ ยังเป็นหนึ่งในปัจจัยสำคัญที่ทำให้เกิดความเชื่อมั่นระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชน การตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนอย่างรวดเร็ว การใช้เทคโนโลยีเป็นตัวเชื่อมและสื่อสารระหว่างกัน ทำให้

ประชาชนรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งที่สามารถพัฒนาประเทศของตนได้อย่างแท้จริง และนั่น...คือสิ่งที่ประเทศไทยเราจะเรียนรู้และสร้างความเชื่อมั่นของประชาชนคนไทยต่อการทำงานของภาครัฐเช่นกัน

จากแนวคิดของสิงคโปร์ในการกำหนดพื้นที่เขตอุตสาหกรรมให้ไปรวมอยู่ในพื้นที่เดียวกันทางภาคตะวันตกของประเทศ และสร้างโครงสร้างพื้นฐานเพื่อรองรับการขยายตัวของเมือง เช่น การขนส่งสินค้า การคมนาคมของประชาชน การจัดพื้นที่อยู่อาศัยให้กับผู้ที่ทำงานอยู่ในเขตอุตสาหกรรมให้เดินทางไปทำงานได้ง่ายใช้เวลาไม่มาก การกำหนดพื้นที่สีเขียวที่มีอยู่ในทุกเมือง การกำหนดประเภทอุตสาหกรรมให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ของประเทศ เป็นต้น ทำให้เกิดมุมมองสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานในปัจจุบันของประเทศไทย ที่ขณะนี้ ประเทศไทยมีนโยบายในการพัฒนาพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษ 10 จังหวัด คือ เชียงราย ตาก ตราด กาญจนบุรี หนองคาย นครพนม มุกดาหาร สระแก้ว สงขลา และนราธิวาส และพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (Eastern Economic Corridor: EEC) 3 จังหวัด คือ ระยอง ชลบุรี และฉะเชิงเทรา ซึ่งเป็นนโยบายที่สำคัญและถูกขับเคลื่อนเป็นอย่างมากในขณะนี้ การพัฒนาด้านเศรษฐกิจของจังหวัดทั้ง 13 จังหวัด ถือเป็นจุดเด่นและจุด

แข็งสำหรับประเทศไทยอย่างมาก เนื่องด้วย ยุทธศาสตร์ของพื้นที่และการเชื่อมโยง เส้นทางของทุกจังหวัดเข้ากับประเทศเพื่อนบ้าน ทำให้เป็นเรื่องไม่ยากนักสำหรับ ประเทศไทยในการเร่งผลักดันเรื่องดังกล่าว รวมทั้ง ทุกจังหวัดยังมีศักยภาพและความพร้อมในการรองรับการเติบโตของเมืองอย่างมาก ทั้งด้านโครงสร้างพื้นฐานไม่ว่าจะเป็น การคมนาคมขนส่ง การขยายตัวและเติบโต ด้านที่อยู่อาศัย การรองรับกับอุตสาหกรรมที่เหมาะสมของแต่ละพื้นที่ทั้งอุตสาหกรรม ท่องเที่ยวสินค้าเกษตร (เช่น ยาง ปาล์ม) อุตสาหกรรมสิ่งทอ (เช่น ผ้าไทย เครื่องหนัง) ล้วนแล้วแต่เป็นโอกาสในการพัฒนาประเทศ ทั้งสิ้น

สิ่งสำคัญที่สิงคโปร์ทำให้เห็นเป็น รูปธรรมและเป็นจุดเด่นที่ควรนำมาปรับใช้ กับประเทศไทยโดยเฉพาะในด้านสิ่งแวดล้อม คือ

1. นโยบาย กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม ในฐานะหน่วยงานที่รับผิดชอบในการวางแผนยุทธศาสตร์ด้าน สิ่งแวดล้อมของประเทศ ได้กำหนดยุทธศาสตร์ ด้านสิ่งแวดล้อมของกระทรวงทรัพยากร ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (พ.ศ. 2560- 2579) ให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560-2579) ซึ่งมุ่งเน้นให้เกิด การพัฒนาอย่างยั่งยืน (Sustainable Development)

ที่ผ่านมากกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อมได้ดำเนินการสื่อสารและประชาสัมพันธ์ ให้ทุกหน่วยงานนำยุทธศาสตร์ของกระทรวง ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมไปประกอบ การตัดสินใจในการพัฒนาด้านเศรษฐกิจและ สังคม เพื่อให้เกิดมุมมองในการพัฒนา ประเทศในทุก ๆ ด้านทั้งนี้ หากยุทธศาสตร์ ของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม ได้ถูกนำไปประกอบการตัดสินใจ ในเชิงนโยบายของกระทรวงที่เกี่ยวข้องอย่าง ต่อเนื่องในระยะยาว 20 ปี จะทำให้เกิดการ เชื่อมโยงและบูรณาการกันได้อย่างแท้จริง ตั้งแต่ระดับนโยบายและก่อให้เกิดการวาง แผนการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนได้แน่นอน

2. ความเชื่อมั่น การสร้างความ เชื่อมั่นระหว่างประชาชนในพื้นที่และรัฐบาล ถือเป็นหัวใจสำคัญในการพัฒนาประเทศ ที่ผ่านมากกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม ได้ดำเนินการกระจายภารกิจ การพิจารณารายงาน EIA ให้กับจังหวัด ไปแล้ว ทั้งสิ้น 25 จังหวัด แบ่งเป็น (1) ด้านอาคาร การจัดสรรที่ดิน และบริการชุมชน 15 จังหวัด คือ 7 จังหวัดในพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อม คือ ชลบุรี เพชรบุรี ประจวบคีรีขันธ์ กระบี่ พังงา สุราษฎร์ธานี และภูเก็ต 7 จังหวัดที่มีศักยภาพ คือ เชียงใหม่ ปทุมธานี นนทบุรี สมุทรปราการ ระยอง ขอนแก่น และนครราชสีมา และ กรุงเทพมหานคร (2) ด้านอุตสาหกรรมและ

ระบบสาธารณสุขปโภคที่สนับสนุน 10 จังหวัด ในพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษ เพื่อตอบสนอง นโยบายของรัฐบาลที่ต้องการให้ประชาชน เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาโครงการหรือ กิจกรรมในพื้นที่ของตน นอกจากนี้ กระทรวงฯ ยังจัดอบรมให้ความรู้ด้านการประเมินผล กระทบสิ่งแวดล้อม การมีส่วนร่วมของ ประชาชนและกองทุนสิ่งแวดล้อม ให้กับ อาสาสมัครพิทักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม (ทสม.) และองค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่น (อปท.) ในพื้นที่ที่ได้รับการกระจาย ภารกิจทั้ง 25 จังหวัด และตามยุทธศาสตร์ กระทรวงฯ ต้องดำเนินการจัดอบรมให้ครบ ทั้ง 77 จังหวัดภายในปี พ.ศ. 2564 ซึ่งจาก การดำเนินการเรื่องดังกล่าวตั้งแต่ปี พ.ศ. 2558 – ปัจจุบัน จะเห็นว่า หลังได้รับการ อบรมประชาชนมีความรู้ความเข้าใจในเรื่อง สิ่งแวดล้อมเพิ่มมากขึ้น รับทราบบทบาทของ ตนเองในการเข้าไปมีส่วนร่วมในการให้ ข้อคิดเห็นและข้อห่วงกังวลต่อการพัฒนา โครงการสำคัญ ๆ ที่จะเกิดขึ้นในพื้นที่ของตน รวมทั้ง รับทราบว่า การพัฒนาโครงการทุก โครงการที่จัดทำรายงาน EIA/EHIA จะมี มาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อม และมาตรการติดตามตรวจสอบผลกระทบ สิ่งแวดล้อม ซึ่งประชาชนสามารถติดตาม และตรวจสอบผลด้านสิ่งแวดล้อมเหล่านี้ได้ ก่อให้เกิดความเชื่อมั่นระหว่างภาครัฐ

(เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน) ภาคเอกชน (ผู้พัฒนา โครงการ) และประชาชนในพื้นที่ ซึ่งนี่คือสิ่ง สำคัญที่สะท้อนให้เห็นว่า กระทรวงทรัพยากร ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้ดำเนินการเรื่อง ดังกล่าวโดยเน้นให้เกิดการมีส่วนร่วมของ ประชาชนในพื้นที่เป็นหลัก ซึ่งอาจเป็นประโยชน์ ต่อกระทรวงอื่นที่จะนำไปปรับใช้ให้เหมาะสมกับ ภารกิจ ที่สำคัญ กระทรวงทรัพยากร ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ยังมีความท้าทาย รออยู่ คือ ทำอย่างไรจะให้เกิดความเชื่อมั่น และความไว้วางใจระหว่างกันในทุกพื้นที่ ซึ่งสิงคโปร์ทำให้เห็นแล้วว่า ความเชื่อมั่น ระหว่างภาครัฐและประชาชนสามารถสร้าง ขึ้นได้ หากภาครัฐให้ข้อมูลกับประชาชนให้ มากที่สุด ให้ประชาชนรับทราบทิศทางและ แนวทางในการพัฒนาของภาครัฐอย่าง ครบถ้วนทุกหน่วยงาน ทำให้ประชาชนรู้สึก ปลอดภัย มีความมั่นใจ และให้หน่วยงาน ภาครัฐเป็นที่พึ่งให้กับประชาชนอย่างแท้จริง

3. เทคโนโลยี ขณะนี้ประเทศไทย กำลังเร่งดำเนินงานในทุกภาคส่วน เพื่อให้ ประเทศก้าวไปสู่ Thailand 4.0 ด้วยการ มุ่งเน้นให้เกิดการขับเคลื่อนเศรษฐกิจด้วย นวัตกรรมนั้น หน่วยงานภาครัฐเอง ก็ต้องเร่ง ปรับตัวและใช้โอกาสสำคัญนี้ ในการใช้เทคโนโลยี เพื่อเข้าถึงประชาชนให้มากที่สุด เพราะขณะนี้ ถือเป็นจังหวะที่มีความพร้อมในหลายด้าน เช่น ประชาชนส่วนใหญ่มีโทรศัพท์มือถือ

(Smart phone/ Mobile phone) และรัฐบาลมีโครงการ “เน็ตประชารัฐ” ซึ่งเป็นการพัฒนาโครงข่ายอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงผ่านสื่อสัญญาณสายเคเบิลใยแก้วนำแสง (FTTx) ให้ครอบคลุมหมู่บ้านเป้าหมายจำนวน 24,700 หมู่บ้าน ทำให้ประชาชนของทั้ง 24,700 หมู่บ้านสามารถเข้าถึงได้ (Accessible) มีความพร้อมใช้ (Available) และอยู่ในราคาที่จ่ายได้ (Affordable) ส่งผลให้การใช้เทคโนโลยีในการสื่อสารระหว่างภาครัฐและประชาชนเป็นเรื่องที่ทำได้ง่ายยิ่งขึ้น เป็นต้น สิ่งที่สิงคโปร์ดำเนินการแล้วประสบผลสำเร็จอย่างมาก คือ การใช้เทคโนโลยี โดยเฉพาะการออกแบบแอปพลิเคชัน (Application) ที่ตอบโจทย์และง่ายต่อการใช้งาน ปัจจุบันหลายกระทรวงในประเทศไทยมีการจัดทำแอปพลิเคชันเพื่อให้ข้อมูลและข่าวสารแก่ประชาชน แต่สิ่งที่ท้าทายคือ ทำอย่างไรให้ประชาชนสนใจและดาวน์โหลด (download) แอปพลิเคชันดังกล่าวไปติดตั้งในโทรศัพท์มือถือซึ่งคงหนีไม่พ้นการเน้นสื่อสารประชาสัมพันธ์ของภาครัฐให้มากยิ่งขึ้นนั่นเอง นอกจากนี้ จากการศึกษาเรียนรู้ที่สิงคโปร์ โดยเฉพาะในหัวข้อ “Security” ทำให้ตระหนักว่า ในฐานะที่ปฏิบัติงานด้านสิ่งแวดล้อมของประเทศ จะทำอย่างไรให้ประชาชนรู้สึกปลอดภัยในสิ่งแวดล้อม ณ พื้นที่ที่ตนเองอาศัยอยู่ เพราะฉะนั้น

คงถึงเวลาที่กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จะพลิกบทบาทและเน้นการดำเนินงานเชิงรุกในการให้ข้อมูลและข่าวสารแก่ประชาชนให้โดดเด่นยิ่งขึ้น โดยเฉพาะเมื่อมีเหตุการณ์สำคัญที่อาจส่งผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชน เช่น กรณีดัชนีคุณภาพอากาศเกินมาตรฐาน กรณีเกิดการรั่วไหลของสารเคมีจากโรงงานอุตสาหกรรม เป็นต้น โดยการส่งข้อความ (Notification message) หรือส่งสัญญาณเตือน (Alert) ผ่านโทรศัพท์มือถือหรือผ่านทางช่องทางแอปพลิเคชันภายใต้สังกัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ซึ่งหากการดำเนินการเรื่องดังกล่าวเกิดขึ้นได้จริง “การทำให้ประชาชนรู้สึกปลอดภัยและมั่นใจในการทำงานของภาครัฐโดยเฉพาะด้านสิ่งแวดล้อมคงไม่ใช่เรื่องไกลตัวอีกต่อไป...”

อ้างอิง

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. 2560. ยุทธศาสตร์กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ระยะ 20 ปี พ.ศ. 2560-2579.

<https://www.ura.gov.sg/Corporate>

สืบค้นเมื่อวันที่ 27 มีนาคม 2561

สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน. มีนาคม 2559. คู่มือการลงทุนในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ.

<http://netpracharat.com/>

สืบค้นเมื่อวันที่ 27 มีนาคม 2561 จัดทำและ

เผยแพร่ข้อมูลโดย กระทรวงดิจิทัลเพื่อ

เศรษฐกิจและสังคม